

Нова Думка

ISSN 0351-3181

БРОЈ
ЧИСЛО 237

ГОДИНА
ПОК LII

5/2023

ОЗНАЧЕНА 32. РОЧНИЦА СТРАДАНЯ БРАНІТЕЛЬОХ И ЦИВИЛОХ У ПЕТРОВЦОХ

У Петровцох, 30. септембра, означена 32. рочніца страданя бранітельох и цивилох, та з тей нагоди у церкви Покрову Пресвятей Богородици служена панахида хтору служел паноец Владимир Седлак за шицких пострадалих горватских бранітельох и цивилох.

Молитву водзел петровски парох о. Владимир Седлак

На грекокатолицким теметове, на самим початку скорей покладаня венцох, Хлопска шпивацка група КУД „Яким Гарди“ одшпивала гимну Републики Горватскей, а потим фамелиї погинутих и нестатих горватских бранітельох и цивилох положили венци и запалели швички.

Венци положили и висланіки Министерства горватских бранітельох, Влади Републики Горватскей, Вуковарско-

Покладане венца и паленє швичкох

Школяре ПШ Петровци

сримскей жупанії, Горватского Собору, висланік Городу Вуковару Совету за бранітельох и Општина Богдановци за едніцки венец горватских бранітельох.

После покладаня венцох и пригодней молитви за шицких погинутих, паноец Владимир Седлак привитал шицких присутних домашніх, а так и госцох. У мено горватских бранітельох и ради Месного одбору шицким присутним обрацели ше Андрия Кризманич и началнік Општини Богдановци Марко Барун. На покладаню венцох присуствовавал и Звонко Костелник, член Совету за национални меншини РГ. На концу Хлопска шпивацка група КУД „Яким Гарди“ одшпивала ище єдну пригодну пїсню. После покладаня венцох и привитних словох шицки були поволани на банкет до Соколани.

Звонко Костелник, проф.

Хлопска шпивацка група КУД Яким Гарди опрез памятник на грекокатолицким теметове

БРОЈ
ЧИСЛО **237**

GODINA **2023.**
POK **LII**

“NOVA DUMKA”

Izdavač: Savez Rusina RH

<http://www.savezrusina.hr>

savezrusina@gmail.com

novadumka@gmail.com

Facebook: Savez Rusina RH Vukovar

Za nakladnika: Dubravka Rašljanin

Uredništvo: Vukovar,

Vijeća Europe 93

Tel. / faks: 032 428–342

IBAN HR1623400091110057465

Tisak: Certis d.o.o., Cerna

Naklada: 600 primjeraka

“НОВУ ДУМКУ”

Видава: Союз Русиных РГ

<http://www.savezrusina.hr>

savezrusina@gmail.com

novadumka@gmail.com

Фейсбук: Savez Rusina RH Vukovar

За издавателя: Дубравка Рашлянин

Редакција: Вуковар, Ради Европи 93

Тел. / факс. 032 428–342

ИБАН HR1623400091110057465

Друкуе: Цертис д.о.о., Церна

Тираж: 600 прикладніки

Tiskano–Друковане

10 / 2023

Cijena **1,33** €
Цена

Rukopisi se ne vraćaju.
Objavljeni prilozi se honoriraju.

Рукописи ше не враћаю.
Обявени прилоги ше гонорую.

SADRŽAJ - ЗМИСТ

Означена 32. рочніца Страдана бранітельох и цивилох у Петровцох - Звонко Костелник	2
Отримани II. Перши аплауз - Лю. Гаргай	4
Културне друштво Русинох зоз Винковцох означело 30 рочніцу роботи - Вера Зелінац	5
Отримани пияти Саям кніжкох националних меншинох ВСЖ - Вера Зелінац	6
Цо то Союз Русинох Републики Горватскей - Лю. Гаргай	8
40. роки КУД-а Руснацох Осіек - Агнетка Балатинац	10
Церква и сучасносц – штварта часц - Владимир Седлак	12
Proslavljen kirbaj u Mikluševcima - Roman Stupjak	13
Преславени Кирбай у Петровцох, у Срме - Владимир Седлак	13
Преславена 130. рочніца нешкайшей грекокатолицкей парохиялней церкви у Петровцох - Владимир Седлак	14
Културна манифестация „Миклошевци 2023.“ - Леся Мудри	15
Закончели 58. Винковски ешенї - Звонко Костелник	18
У Кородю отримана Медзинародна смотра мадярских шпивацких хорох и фолклорних мадярских друштвох - Звонко Костелник	19
Хлопски попатрунок на швет - Андрея Магоч	20
Međunarodna likovna kolonija nacionalnih manjina Hrvatskog primorja - Vladimir Prović	22
Izložba drvoreza u galeriji MO Kozala, Rijeka - Vladimir Prović	22
Конкурс	23
Райовоселски вирніки - Лю. Гаргай	23
Уж 20 роки чува рускосц - Наталия Гнатко	24
TikTok i sindrom glavnog lika - David Morhan	26
Руснацом - Яким	27
Церпенє - Нада Павлин Бтакович	27
На це думам - Нада Павлин Бтакович	27
Фарби живота - Владимир Провчи	27
Ешенська шатва и африцка швиньска чума у нашим краю - Антун Гарди	28
Povijesni razvoj klavira - Ognjen Zdravković	29
Виніцарство при Руснацох у Срме - Томислав Рац	30
Сендвич погачики - Маріяна Джуджар	30
NK Rusin drugi na bodovnoj ljestvici - Hrvoje Zagorac	31
In memoriam - На здогадованє (Борис Дорогхази)	31

Насловни бок: Агнетка Балатинац – Миклошевци 2023.

Остатні бок: Звонко Костелник – Учашніки 5. Сайму кніжкох националних меншинох ВСЖ

UREDNIŠTVO: Vera Pavlović (glavna i odgovorna urednica), Ahnetka Balatinac, Ljubica Harhaj, Manuela Dudaš, Lesya Mudri i Vladimir Prović
SAVJET UREDNIŠTVA: dr. sc. Oksana Timko Đitko (predsjednica), Marijana Džudžar, vl. Vladimir Sedlak
LEKTORI: Marija Vulić (rusinski jezik), Andreja Magoč (hrvatski jezik)

Tiskanje potpomaže Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske. Na zahtjev Saveza Rusina RH s Rješenjem Ministarstva informiranja Republike Hrvatske od 15. siječnja 1992. godine (ur. Br. 523-92-1), "Nova dumka" je upisana u evidenciji glasila pod brojem 1366

Prilozi autora potpisani imenom ne moraju odražavati mišljenje uredništva i izdavača.

РЕДАКЦИЈА: Вера Павлович (главна и одвичательна редакторка), Агнетка Балатинац, Мануела Дудаш, Любица Гаргай, Владимир Провчи, Леся Мудри
СОВИТ РЕДАКЦИЈИ: д.ф. н. Оксана Тимко Дітко (председателька), Маріяна Джуджар, о. Владимир Седлак
ЛЕКТОРЕ: Марія Вулич (руски язык), Андрея Магоч (горватски язык)

Друкованє помага Совет за национални меншини Републики Горватскей.

На вимаганє Союзу Русинох и Українцох Републики Горватскей з Ришеньом Министерства информованя Републики Горватскей од 15. януара 1992. року (УЧ. 523—92—1) „Нова думка“ уписана до евиденції явних виданьох под числом 1366.

Авторизовани тексти не знача же то источно и становиско редакції лебо видавателя.

ОТРИМАНИ 11. ПЕРШИ АПЛАУЗ

Всуботу, 7. октобра, у Вуковаре отримана 11. манифестация дзєцинскєй културно-уметнїцкєй творчосци „Перши аплауз“, а у организациї Союзу Русинох Рєпублики Горватскєй и КУД „Осиф Костелник“ Вуковар.

Манифестация почала зоз покладаньом венцох и паленьом швички за погинутих бранїтельох при крижу на ущеку Вуки до Дунаю. На 17 годзин отримана културно-уметнїцка програма у хторєй наступели: КУД „Осиф Костелник“ зоз Вуковару, КУД „Яким Говля“ зоз Миклошевцох, КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох, Дружтво „Руснак“ зоз Петровцох и Танєчна група „Венера“ зоз Вуковару.

Манифестация отримана у хижї Лавослава Ружички.

Уводне слово вжал Мирко Дорокази, предсидатель КУД „Осиф Костелник“ Вуковар, привитуюци шицких присутних, а на окремени способ Йосипа Палоша, началнїка управного оддзелєня за дужтвени дїялносци спред Городу Вуковару хтори и отворел манифестацию, потим Звонка Костелника, члена Совиту за национални маншини РГ и аниматора култури у Союзу Русинох РГ, хтори ше тиж зоз даскелїма словами обрацел

Покладанє венца за погинутих бранїтельох

присутним, та вуковарского пароха о. Олега Закалюка.

Конферансу водзели професорки Татяна Алерич и Вера Зелїнац, а за випатрунок сцени ше постарала креативна секция „Прадки“.

Манифестация отримана зоз финансїйну потримовку Совиту за

национални меншини Рєпублики Горватскєй и Городу Вуковару.

„Перши аплауз“ закончел зоз вечеру за шицких госцох и учашнїкох програми у ресторану Нада.

Лю. Гаргаї

Публика на Першим аплаузу

Предсидатель Мирко Дорокази вита госцох

КУЛТУРНЕ ДРУЖТВО РУСИНОХ ЗОЗ ВИНКОВЦОХ ОЗНАЧЕЛО 30 РОЧНІЦУ РОБОТИ

Мишани хор КУД Русинох Винковци

Всоботу, 14. октября, КУД Русинох зоз Винковцох зоз шветочну акедемию и пригодну програму у просторе Хотела Адмирал у Винковцох преславело 30 роки своєї діялносци.

Шветочна програма почала коло 17 годзин з минути цихосци за страдалих бранітельох, цивилни жертви у Отечественей войны и умартих членох КУД Русинох Винковци. Програму нащивели Златко Довгань, прочалнік Управного одзеленя Городу Винковци, Дубравка Рашлянин, председателка Союзу Русинох РГ, Звонко Костелик, член Совиту за национални меншини РГ и председател Раді рускей националней меншини ВСЖ, делегациї

Привитне слово Дубравки Рашлянин, председателки Союзу Русинох РГ

културно-уметніцких дружтвох у составе Союзу Русинох РГ и други госци.

Конферансу водзела

Привитне слово Звонка Костелника, члена Совиту за национални меншини

Анастасия Коняревич, хтора поволала визначних госцох же би ше обрацели присутним зоз привитним словом, а Мелания Пап, председателка Дружтва привитала присутних и поднесла кратки звит о работи КУД-а од його снованя 22. мая 1993. року по тераз. На шветочней програми були и шицки потерашині председателе Дружтва (Дюро Гаргаї, перши председател и сновател Дружтва, Данил Перунски, председател у двох мандатох, Никола Пап, Мирко Колбас, як и Мелания Пап хтора на теї

Привитне слово Златка Довганя у мено Городу Винковци

боре, а мишани хор одшпивал три пїснї „Ей, не видно тот мой валал“, „Чийо же то конї“ и „Шугайова мац“ под диригентским водзеньом Деяна Циковца.

Отримоване шветочней акедемії финансино оможлівели Совит за национални меншини РГ, Союз Русинох РГ и Город Винковци.

За конец остава нам повинчовац тоту красну рочніцу и пожадац многая літа нашому Дружтву зоз Винковцох.

Вера Зелинац

Анастасия Коняревич, Мелания и Никола Пап

У Мешацу горватскей кніжки представена видавательна діялносц националних меншинох ВСЖ

ОТРИМАНИ ПИЯТИ САЯМ КНІЖКОХ НАЦИОНАЛНИХ МЕНШИНОХ ВСЖ

Зоз плакетами учаїніком Манифестації означени перши ювилей

Представніки організатора манифестації

Всоботу, 21. октобра, у організації Союзу Русинох РГ и Ради рускей националней меншини Вуковарско-сримскей жупанії, у Мраморней сали Городского музею Вуковар у Дворцу Елц, отримани пияти Саям кніжкох националних меншинох ВСЖ (САКНАМ).

О потреби організованя праве текей манифестації у привитним слове бешедовала председателька

Союзу Русинох РГ Дубравка Рашлянин, хтора наглашела же преве Мешац горватскей кніжки котри ше отримує од 15. октобра по 15. новембер каждого року час кед треба сензибилизовац явносц за меншински виданя на нашим просторе и ширше.

Того року представени меншински виданя Немцох и Австриянцох, Мадярох, Словакох, Бошнякох, Сербох, Українцох и Руснацох як до-

машніх. Присутних на поволанку Дубравки Рашлянин привитали председатель Кординації националних меншинох ВСЖ Светислав Микеревич, председатель Рускей ради ВСЖ и член Совету за национални меншини Звонко Костелник, Йосип Палош, прочалнік управного оддзеленя за дружтвени діялносци Городу Вуковару, Ана Филипович директорка Городского музею Вуковар и под'жупан ВСЖ Срдян Єремич, хтори

и отворел 5. САКНАМ.

Нашо виданя перша представела главна и одвичательна редакторка Союзу Русинох РГ Вера Зелинац, хтора зоз дескеліма словами представела авторски діла друквани у тим календарским року, од прешлого САКНАМ-у, а наглашела же нашо часописи и того року виходза по уж познатей динамики (Нова думка кажди два мешаца, а Венчик квартално).

Звонко Костелник председатель Рускей ради ВСЖ

Учаїніки манифестації

Нови кніжки Союзу Русинох РГ на САКНАМ-у

Дубравка Рашлянин, председателька Союзу Русинох РГ

Батакович „Писні зоз при-скринки“ и сучасну дзецин-ску сказку младей двацец-дворочей авторки Ивани Бики „Як пони вираговал Крачун“, цо спрам словох редакторки Зелинцовой велька надія за родосц за руску националну меншину. Вона вихасновала нагоду и младу авторку Ивану Бики представела нащивител-ьом.

После домашніх представели ше и други редакції и представніки националных меншинох хтори вилужели твори друковани у остатнім року.

Домашні порихтали и учашніком подзелели и плакети як знак здогадованя на

Йосип Палаш, представнік Городу Вуковару

Ана Филипovich, директорка Городского музею Вуковар

Нащивителе САКНАМ-у

Светислав Микеревич, председатель Координації Радох ВСЖ

Срдян Єремич, под'жупан ВСЖ

Того року Союз Русинох РГ друковал єдну наукову кніжку авторки Оксани Тимко Дітко „Присловніки у руским язичку“, цо нам окремна чесц, кніжку мемоарскей прози Агнетки Костелник Балатинац „Шлїдом... ваших животних приповедкох“, кніжку поезії Владимира Провчия „Фарби живота“, кніжку поезії Нади Павлин

перши юбилей, 5. рочніцу отримованя САКНАМ-у ВСЖ.

Манифестацию финансийно помогнул Совет за национални меншини РГ.

Вера Зелинац

ЦО ТО СОЮЗ РУСИНОХ РЕПУБЛИКИ ГОРВАТСКЕЙ

Одбор за школство

По законченей мирней реинтеграції поступне ше ухадзело до нормального живота. Найактивнейше Союзом цело тих рокох було Одбор за школство. Шицки його члени зишли ше 11. юния 2002. року на схадзки у Вуковаре. У тот ше час мацерински язык виучовало у Петровцох, Миклошевцох, Липовлянох и Бебрини. На схадзки принесени вецей заклочена, а на їх основи уж 17. юния 2002. року у Петровцох отримана шлідуюца схадзка на хторей були присутни и представителе власци. Так на теј схадзки окрема учителих и професорох хтори преподаваю мацерински язык були и соборски заступник Борис Гралюк, советница за мацерински язык Министерства за просвиту и спорт Ядранка Хулев, представитель Вуковарско-сримскеј жупаниї Зденка Булян и Степан Августинов, директоре школах дзе дзеци маю наставу на мацеринским языке и представитель Союзу, подпредседатель Даниел Перунски, секретар Гавриїл Такач и аниматор култури Звонко Костелник. На схадзки заклочене же ше треба намагац же би ше запровадзела тижньова пейцгодинова настава мацеринского языка за висши класи, а за нїзши и надалей остава трогодинова. Тиж треба ришиц учебники за школярох, як и намагац же же би ознова у Петровцох и Миклошевцох, та по потреби и у других местох робела дзединска загратка дзе би ше предшколска настава одвивала на мацеринским языке.

Робота у Союзу ше нормализовала

Союз у закладаню за цо лепши стан на шицких уровнях живота наших национальных меншинох у непрерывним контакту як зоз жупанийскими и городским власцами, та так и зоз саборским заступником и державними инстиутциями.

Делегация Союзу у марцу 2002. року була у нашиви Києве у України на симпозиуму о програми розвою культурного сотрудничтва державних инстиутцийох культуры України зоз недержавними организациями. Порадзене сотрудничтво зоз одвитуюцима установами у означованю 80. рочниці загребскеј украинскеј „Просвिति“, потим сотрудничтво Союзу и Центру за национальні меншини Закарпатскеј обласци Ужгороду. Дотхли ше и других можливих акцийох у сотрудничтве.

Порядно ше отримую манифестаций як цо „Петровски дзвон“, „Миклошевске лето“, Вуковарски бал и други. Дружтва наступаю на рижних манифестацийох у жеми и иноземстве.

Початком марца 2003. року зоз вуковарского КУД „Осиф Костелник“ вишло векше число членох украинскеј национальной меншини и основали свой

Делегати на рочней схадзки Союзу 2007. року

културне дружтво „Иван Франко“. До Союзу послали вимогу же би их прияли за єдну од членїцох.

Рок 2003. значни по тим же у Републики Горватскеј по перши раз були виберанки за национальні ради и преставителих национальных меншинох у општинах, городох и жупанийох.

Председатель Союзу мр сц. Ириней Мудри 1. августа 2003. року поднесол неодвующе задзекване на тоту функцию. После того Союз предлужели водзиц його двома подпредседателе Даниел Перунски и Мирко Федак. За Русинох и Украинцох то були досц турбулентни часи кед ше зявели струї хтори сцели розединїц Союз на два Союзи. О тих темох ше на Союзових схадзках вельо бешедовало.

На схадзки 20. септембра 2004. року одредзени датум виберанковой схадзки Скупштини Союзу. З тоту схадзку Председательство постало богатше за ише єдного члена, понеже основане тринасте культурно-уметницке дружтво „Рушняк“ у Риеки. У тот час членїци Союзу були: КПД „Андрий Пелих“ Шумече, КПД „Иван Франко“ Вуковар, КПД Русинох и Украинцох Загреб, КПД Русинох и Украинцох Риека, КПД Русинох и Украинцох „Рушняк“ Риска, КПД „Тарас Шевченко“ Канижа, КПД „Україна“ Славонски Брод, КПДУ „Карпати“ Липовляни, КУД „Осиф Костелник“ Вуковар, КУД Русинох и Украинцох Осиек, КУД Русинох и Украинцох Винковци, КУД „Яким Гарди“ Петровци и КУД „Яким Говля“ Миклошевци.

На схадзки Совету редакциї „Новей думки“ истого дня з потвердзеньом Председательства, за главного и одвиочательного редактора „Новей думки“ меновани Владимир Тимко з Осиеку.

Влада Републики Горватскеј на своей схадзки 18. октобра 2004. року меновала Гавриїла Такача и Ларису Угелешич за членох Совету за национальні

меншини Влади РГ. По тот час Русини и Украинци не мали своїх представительох у тим державним целу. Их улога барз одвичательна, понеже Совет значне цело за шицки национальні меншини хтори жию у Републики Горватскеј и хторе ришує питаня вязани за национальні меншини, розподзелює финансїйни средства зоз Державного предрахунку.

На Союзовой Скупштини отриманей 27. новембра 2004. року у Петровцох направена пременка у Статути, а хтора ше одноши на вибор делегатов по такволаным „жупанийским ключо“ спрам числа Русинох и Украинцох, а спрам остатнього попису жительствова. Так же Скупштина Союзу чишли 21 делегата, а Председательство 9 членох. За председателя Союзу избрани Славко Бурда.

35. рочница „Новей думки“ означена 2006. року зоз скромну шветочносцу у готелу „Лев“ и зоз виставу шицких виданьох у Городскеј библиотеки Вуковар.

Од 5. новембра 2006. року Горватски Радио-Вуковар знова почал емитовац емисий по руски и по украински.

Означена 40. рочница Союзу

Делегацию Союзу 9. априла 2008. року приял председатель Републики Горватскеј Степан Месич. Делегация упознала председателя Месича зоз своїма активносцами и замоддела го за покровительство над манифестациями з нагоди означованя 40. рочниці од снованя Союзу, 35. рочниці центральной манифестаций „Петровски дзвон“ як и 30. рочниці Етнографскеј збирки у Петровцох. Председатель Месич прилапел покровительство над спомнутима манифестациями, наглашуюци вельку улогу Союзу у живоце Русинох и Украинцох у Републики Горватскеј. Манифестаций зоз богату програму отримани 4., 5.,

Представителе Союзу зоз председателюм держави Степаном Месичом

9., 10. и 11. мая 2008. року.

Несподзвано 10. октобра 2008. року умар Владимир Тимко, главни и одвичательни редактор „Новой думки“. На його место як в.д. меновани Гавриїл Такач. Початком 2009. року на место главного и одвичательного редактора „Новой думки“ и других Союзових виданьох менована Вера Павлович.

Шлідуюца звітна и виберанкова Скупштина Союзу отримана 13. децембра 2008. року. Звіт поднесол председатель Славко Бурда. Зоз його звіту вчитуеме Союзово вельочислени активносци як цо організоване манифестаційох и летних школох, очуване идентитету и правох националних меншинох, унапредзоване школства, очуване фондусу етнограскей збирки и фондусу кніжкох, окреме богату видавательну діялносц, шорово виходжене часописох „Нова думка“, „Венчик“ и „Думки з Дунаю“, а у штирох рокох його мандату видани и 20 кніжки. Председатель Бурда ше дотхнул и теми вязаней за основане українске здружене и виходжене даскельо українских дружтвох зоз Союзу. На Скупштини бул присутни и почесни члан Союзу Теодор Фрицки, а телеграм потримовки послал тиж почесни, але и перши председатель Союзу Владимир Костелник.

Такой по звітней схадзки прешло ше на виберанкову, на хторей на чоло Союзу по перши раз вибрана жена. Була то Любица Морган зоз Петровцох.

Совет за национални меншини РГ 2009. року принесол нови критеріюми за финансоване програмох националних маншинох. На схадзки Председательства отриманей 5. новембра члени детально упознати зоз новима критеріюмами хтори можу поднесц лем гевти здруженя хтори найменей два роки уписани до регистру здруженьох Републики Горватскей. Спрам тих критеріюмох послани молби за финансиїну потримовку спрам Совету за национални меншини. Тиж шицки културно-уметніцки дружтва мушели доставиц и свой ОИБ.

Рочна схадзка Союзу хтора отримана 20. марта 2010. року у Вуковаре була у знаку зменшованя финансиїних средствох, а пре рецесийни причини. З той нагоди средства зменшани за коло

14 проценти. Обачліво зменшани средства за информоване и видавательство. За културни аматеризем средства розподзелени по КУД-ох спрам можлівосцох и програмох хтори дружтва послали у своїх поглядваньох до Совету.

У Загребі 12. октобра 2012. року оформене КПД „Рускиня и Руснак“. Дружтво заплановало же поруша шлідуюци секції: женску шпивацку групу, хлопски оркестер, литературно-видавательну секцію, шах секцію и подобову секцію.

У Союзових просторіях у Вуковаре 15. децембра 2012. року отримана виберанкова Скупштина Союзу. З той нагоди за председателю Союзу вибрана Дубравка Рашлянин зоз Осиєку. До членства нового Председательства автоматски вошли председателе шицких културних дружтвох членох Союзу.

Премєнка назви Союзу Русинох и Українцох РГ до Союзу Русинох РГ

Як видзиме, 2004. року Союз чишлел тринац културно-уметніцки дружтва, а зоз тексту написаним у „Новой думки“ число 174 (2-2013) Вера Павлович пише же Союз ма осем дружтва. Членіци Союзу ше зменшали пре Українску заедніцу хтора основана 2008. року кед векшина українских дружтвох вишла зоз Союзу Русинох и Українцох Републики Горватскей, а познейше и шицки. Так же ше у Союзу почало роздумовац о премєнки назви. На схадзки Председательства отриманей 14. децембра 2013. року одлучене же би Союз премєнел назву до Союзу Русинох Републики Горватскей кед тот предклад прилапи Скупштина Союзу. На идуюцей Союзовой Скупштини отриманей 22. марта 2014. року Скупштина тот предклад прилапела. Од присутних 19 членох Скупштини 17 члени гласали за, 1 член бул стримани и 1 бул против. Тота премєнка не мала за условие же би и члени Союзу автоматски мушели меняц свойо регистровани назви.

Делегация Союзу Русинох РГ од 20. марта по 2. април 2014. року нацивала Союз Русинох-Українцох Словацкей у Прешове и Свидніку. Тема розгваркох була сотрудніцтво мадзи двома Союзима на културним плане и сотрудніцтво на європских фондох. Стрєтли

ше и зоз директором музею у Свидніку хтори обецал помоц за етнографску збирку у Петровцох.

У двох рокох Олександр Левченко, амбасадор України у Републики Горватскей, два раз нашивел Союз. Перши раз бул 20. юния 2014. року. Дочекали го и привитали председателе културно-уметніцких дружтвох членіцох Союзу. Бешедовало ше о актуалним стану у Україні. Други раз то бул 15. януара 2016. року кед бул у Вуковаре на визначованю 18. рочніци од мирней реинтеграції. З той нагоди го дочекали председателе явного и културного живота Руснацох у РГ на чолє зоз председателю Союзу Дубравку Рашлянин. Бешедовало ше о вецей темох, а една од главнейших було питанє о хаснованю кирилки и двоязичних таблох и назвох у Вуковаре.

Шлідуюца порядна виберанкова Скупштина отримана 17. децембра 2016. року. За председателю ознова вибрана Дубравка Рашлянин. На Скупштини председателюка упознала присутних о шицких активносцох Союзу. Союз преїт своих членох досигнул замєрковани резултати на очуваню и розвою национального и културного идентитету. У прешлим периодзе реализовани шицки заплановани програми як на кутурним плану, так и на плану видавательства.

У априлу 2017. року зоз друку вишло 200. число часописа „Нова думка“. Перше число „Новой думки“ друковане початком 1971. року. Часопис преходзел през рижни премєнки у розличних обставинох. Виходзел кеди як, док ше не устємнел на шейсц числа рочно.

Означена 50. рочніца Союзу

Шлідуючого 2018. року Союз прєславйовал 50. рочніцу од снованя. Тота рочніца означена зоз Шветочну академию 2. юния, а под покровительством Собору РГ, Совету за национални меншини РГ и сопокровительством Вуковарско-сримскей жупанії, Городу Вуковару и Општини Богдановци. Академия отримана у Горватским доме Вуковар, а була медийно попровадзена зоз Винковску телевизию и руску редакцию Радио Нового Саду.

На Звітней скупштини Союзу отриманей 14. децембра 2018. року окрем порядних звітох и планах роботи порушана вименка Статуту Союзу у смислу зменшованя числа представителюх зоз КУД-ох спрам числа членох и можлівосцох присуствованя порядним зашеданьом Скупштини, о чим одлуку треба принєсц Председательство Союзу на своей схадзки. На концу схадзки председателюка Союзу уручила припознанє Звонкови Костелниковому за окремне закладанє и афирмованє култури и културней діялносци Русинох у Републики Горватскей, а з нагоди 50. рочніци Союзу.

Лю. Гаргай

(предлужує ше)

40. РОКИ КУД-А РУСНАЦОХ ОСИЕК

(4. ЧАСЦ)

КУД Руснацох Осиек специфичне дружтво, иснує у векшим горватским городу, точнейше у Осиеку, а за гевтих хтори ище неупознати з роботу того Дружтва, наглашине же ше Дружтво прилагодзує членству. То значи же од секцийох стаемни лем хорска и тамбурова, а шицки други ше формуу спрам зацикавеносци членох. Так, як зме уж писали, кед ше витворя условия за формоване фолклорней, литературней, рецитаторскей, драмскей, етно лебо малярскей секції, просторії Дружтва вше на розполаганю, а Председательство ше постара же би шицко робело урядово.

У Дружтве можлїве витворїовац очуване культурного скарбу спрам програмох хтори потримує Совет за национални меншини Републики Горватскей (РГ), бо Дружтво не ма власни жридлиа финансования. Не у можлївосци є ані апликавац на рижни проекти, бо членство малочислене, векшином заняте, та нет досц часу за реализацию такей файти активносцох.

Але и попрѣ шицкогo того, ниа, КУД Руснацох

8. Дравски габи - КУД Руснацох Осиек

Осиек того року означує 40. рочніцу иснованя.

През тоті 40 роки може ше похвалїц з барз упишним манифестациями хтори саме организує, а финансијно преважно потримує Совет за национални меншини РГ, док з меншим финансијним средствами знали потримац и город Осиек, Осецко-бараньска жупанія, та спонзоре, медзи хторима најчастейше була Пивоварня Осиек зоз єй продуктами, соком и пивом, а знали ше приключиц и Ямница д.д., Пекарство Кадуля, та подпрїємство *Bijelić Co.*

Фахово, вше кед по-

требне, помага Союз Русинох РГ.

МАНИФЕСТАЦІЇ

Медзи најстаршим манифестациями хтори организує КУД Руснацох Осиек то вшелїяк *Дравски габи*.

ДРАВСКИ ГАБИ ше вше отримує першого викенду у децембру, а обдумани су як дарунок городу Осиеку за його Дзень, хтори ше слави 2. децембра.

Перши Дравски габи отримани 4. децембра 2005. року, а того року буду отримани по 19. раз.

Дравски габи манифестация хтора задумана як фестивал хорского шпиваня руских шпиванкох Руснацох з Горватскей, а як то уж звичай, вше ше повола и госцох з даєдней другей, од 22 националних меншинох з подруча Осиеку, та наших Руснацох з другого боку Дунаю.

У фестивалскей часци хорского шпиваня учасц беру шицки руски дружтва хтори маю хор лебо шпивацку групу, а не наступаю соло

шпиваче лебо дуєти.

Од меншинских дружтвох на уровню городу, најчастейше ше поволує Словакох, але наступали и Македонци и Мадяре.

КУД Руснацох ма барз добре сотрудничтво зоз Матку словацку з Осиеку, та векшином реципрочно одходза єдни другим на манифестациї. Вони до КУД Руснацох на *Дравски габи*, а КУД Руснацох до Словакох на *Крачунски обичаї*.

Од руских дружтвох зоз Сербії хтори наступали на *Дравских габох* можеме начишлїц дружтва зоз Шиду, Керестура, Нового Орахова, Суботици, Вербасу, Кули, Бикичу, а жадане КУД Руснацох Осиек же би госцовали и други руски дружтва зоз Войводини хтори ище не були на *Габох*.

У ревиалней часци *Дравских габох* практиковало ше наступ єдного фолклорного ансамблю. Најчастейше то були фолклорни ансамбли наших најстарших дружтвох зоз Петровцох, Миклошевцох и Вуковару.

9. Дравски габи - дружене

15. Дравски габи - учашніки

Кажди початки чежки, та так було и з тоту манифестацио. Перше ше отримовала у ткви. *Щечеранским доме*, не було конферанси, але дружтва наступали єдно за другим. Шедзело ше за столами у єдней велькей сали, подобне як на свадзбох, а на бини, дзе на свадзби знаю буц гудаци, зменьовали ше наступи културних дружтвох. Програма була, так повесц, свойофайтово вешеле Руснацох зоз шицких бокох Горватскей и Войводини. Не таке як бал, бо ту наступали велі дружтва, а часто знало буц и коло 200 учашнікох, але розположенє и друженє после

официйней часци, як и вше смачна вечера можебуц були ище удатнейши як на дзепоедних балох.

З роками манифестация доставала на квалитету, почало ше двоязично писац конферансу, а програма дзвигнута на висши уровень. Зазначена є и з боку Горватскей телевизий за меншински програм *Призма*, а приходзели ю провадзиц соборски заступніки, городоначлніки Осиеку и рижни други високо ранговани дружтвени и политични активисти, та осецки грекокатолицки парох, шестри Василянки, як и делегациї

Национального совиту Руснацох Републики Сербиї.

Од наших руских дружтвох з Горватскей, хтори маю хор лебо шпивацку групу, порядне ше зявюю: КУД *Яким Гарди* з Петровцох, КУД *Яким Говля* з Миклошевцох, КУД *Осиџ Костелник* з Вуковару, КД Руснацох з Винковцох, *Руснак*, Дружтво Руснацох у РГ, КД Руснацох *Цвелферия* з Райового Села, домашні КУД Руснацох з Осиеку, а покля ше не загашело, наступало и Дружтво *Каліна* зоз Риеки.

Пре огранічени финансийни средства, хтори од Совиту за национални меншини РГ Дружтво достава, КУД Руснацох Осиек часто муши огранічиц число учашнікох з каждого дружтва, а вериме же кед би ше финансийна потримовка звекшала, число учашнікох, та и самих патрацох було би векше. То насампредз прето же обичай учашніком после наступу понукнуц вечеру, а знаме кельо то у нешкайши час кошта.

же ше о *Дравских габох* почало приповедац як о манифестациї *скорей корони*, под час и после *корони*. Кажди час ношел свойо, але дефинитивно мож потвердиц же скорей корони було вельо динамичнейше, наступи були масовнейши, як и саме членство Дружтва.

Так 2020. року бул аж таки стан же векшина манифестацийох отримована онлайн, та и *Дравски габи*.

Заш лєм, кед придзе децембер, чи пада шніг лебо красна хвиля, нашо руски дружтва ше збераю путовац до Осиеку. А ту их чека мала гарсточка витирвалих Руснацох жадних красного шпиваня и доброго дружтва. Бо, гоч кельо часу прейдзе од кеди человек пошол зоз краю дзе векшина бешедує по руски, не забува свой язык и вше дзечне стрета своїх сонароднякох.

...предлужи ше...

Агнетка Балатинац

15. Дравски габи

Могли бизме повесц

ЦЕРКВА И СУЧАСНОСЦ – ШТВАРТА ЧАСЦ

Потераз зме роздумовали о сучасносци идуци од общого похопйованя, потим о потреби надиходзена дуализму спмедзи общого нашого справованя и анахронизмох симулованей дакедишньосци кед у питаню Церква и наша церковносц у шицких сферах живота християнскей заедніци. У тим чишле сцели бизме дорушиц и актуални сучасни теми у интеракції зоз церковним ученюм.

Кажди час питал потребу же би ше одредзеним темом и сама Церква, як и церковна доктрина яснейше виражели. Пправе пре потребу лепшого похопеня стварносци котра нам як християном отвера одредзени дубиози, або нас охабя без адекватного одвиту, требало би яснейше бешедовац о одредзених темох и церковно их артикуловац.

Дакеди исновало питане чи людзе иншакей фарби скоры або культури тиж людзе. Тото питане формуловали Шпаньолци и Португалци у чаше колонизації Южней Америки, бо очивисно з єдного боку мали свойо интереси, а зоз другого як пошлїдок уж теди присутних идейох о еволутивним розвою, думали же у лесох Амазонїи нашли нїзшу форму хуманоїда, котри и не человек, але лем здабе на нього. Комплексне то було питане теди.

Нешка ше таке дацо нїхто не пита. Але питане о човечносци других и иншакых и далей егзистуе. Туня роботна моц (странци) за релативно мали пенєжи одрабя переважно физични або други чєжши роботи, за котри ше

нїхто пре малу плацу, непопулярни роботни час або нїзку фахову приготовку не сце лапац. И знова зме дошли до цалого шлїду питаньох вязаних популацию котра у держави дзе роби жиє свой паралелни живот, тобоже ведно, а заш оддзелени од домашнїх. Чи су не шицки єднак людзе? Интерактивносц?

Єдно друге питане комбинованя штучного у одношеню зоз живим у напране биороботики, генетики, штучней интелигенції питаю тиж одвит християнского становиска. То тераз не питане гей чи не, але у яким напране и кельо наисце тот стварносц на хасен човеческому роду, а кельо отвера можлївосц манипулованя человека зоз человеком, або у конечносци приводзи до шизофренией автодеструкції човечества у цалосци. На таки питаня одвити ше не дава зоз бруха. Велї фаховци як практични християне допомагаю церковному учительству у тих темох лепше зрозумиц стварносци за котри уж полни два столїтия не досц лем обще, але потребне и унапямєне едуковане.

На тим шлїду цо то природне, а цо штучне и питане прилапйованя рижних полних ориентацийох. Окрене актуална тема то питане *gap* культури котра присутна и у наших дружтвох и у наших штрєдкох. Церква нас учи почитовац каждого человека. Прилапиц го у цалосци и не етикетовац як особу. Але праве прето же нет прешвеченосци же то природни човечески стан, Церква и далей учи и гутори же ше таки особи не можу

Синода у Риме 2023, округли столи наместо лавкох у сали виражаю потребу вецей дискусийох и медзисобней бешеди

церковно винчац (бешедуєме о св. тайни малженства). Тиж так дефиноване же би таки особи, кед ше не знаю контроловац, не шмели жиц у семинарії, або буц пошвєцани за священїкох. Комплекси то актуални стварносци з якими ше виходзи не лем зоз категорийох „оцец“ и „мац“, але и зоз общих терминох: „вон“ и „вона“, так далеко же ше у школкей евиденції дзе ше дакеди писало: „оцец“, „мац“, вецей не пише ані „родитель“, але лем „контакт податки“, пре дискриминацию других и иншакых.

Одредзени вредносци котри ше у християнским швєце ише вше подроумюмо, а з нього и у дакедишней секуларней стварносци 20. столїтия, нараз поставао дискутабилни у явним дискурсу и християнска заедніца у таких питаньох гледа адекватни одвит, бо ствар у дзєпоєдних жємох идзе нательо далеко, же ше забранює у явним дискурсу у школи слово оцец и мац, фамелия, але ше бешедує о заедніци, о членох истого обисца итд. Як у таких обставинох жиц и ховац дзєци по християнски?

Кажди з нас дзєцко свойого часу и як таки доприноши и формулованю сензибилносци за одредзени теми у християнским контексту. Преходни генерациї по автоматизму подроумюмо ише „стари вредносци“, але треца генерация як дзєци дзєцох хованих „по новому“ уж маю проблем похопиц чом дакеди дацо було саме по себе цалком нормалне и природне, та прето потребне аргументовац свойо становиско з язиком яки розумлїви човєкови сучасноци. Не достаточно лем цитирац тези зоз прешлосци, треба твориц синтези у терашнїм чаше.

Релация Церква и сучасносц, як видзиме, не лем питане чи уцагнємо струю до церкви або отвориме интернет бок парохиальной заедніци, але вельо вецей як ше поставяме гу сучасним темом як цо миграції людзох других культурох, био-инжинеринг, биороботика або алтернативни полни и дружтвени ориентации особох зоз котрима дзєлїме каждодньовносц.

о. Владимир Седлак

PROSLAVLJEN KIRBAJ U MIKLUŠEVCIMA

Godine prolaze a vjera u dragoga Boga ostaje i prenosi se sa koljena na koljeno. Kao i mnogih godina do sada tako i ove godine na crkveni god "kirbaj" 08.09. okupio se narod u župnoj crkvi u Mikluševcima kako bi iskazao zahvalnost dragome Bogu za sve što imamo. Ove godine sv. liturgiju na kirbaj predvodio je vladika Milan Stipić sa đakonom Livio Marijan te svećenicima iz dekanata i gostima iz Vojvodine i daleke Slovenije, te bogoslovima. Zahvalni smo dragom Bogu što se i ove godine sv. liturgija pjevala, zahvaljujući vjernicima koji su se okupili te redovito pjevaju na sv. liturgiji. Vladika je u homiliji posebno istaknuo važnost presvete Bogorodice Marije za spasenje ljudskoga roda. Majka

Božija i majka svih nas svojom majčinskom ljubavlju nas prati i ne odustaje od nas od svoje djece koliko god mi sagriješili. Kako je i običaj nakon sv. liturgije bio je ophod oko crkve sa čitanjem evanđelja. Vladika se srdačno zahvalio svima koji su došli i prisustvovali sv. liturgiji osobama koje su pjevale jer je to pravi način "molitve" i raduje se da naša zajednica i dalje aktivno živi i djeluje iako u manjem broju nego li je to bilo ranije.

Nedjelju nakon kirbaja 10.09. našu župu posjetio je i katedralni zbor iz Križevaca sa svećenicima i đakonom te su svojim pjevanjem uzveličali slavljenje sv. liturgije. Naša župna zajednica navikla je dugi

Križevački i mikluševački zbor

niz godina na pjevanje pokojnog dzijaka Antuna Ljekar i trude se nastaviti stil njegovog pjevanja, a zbor je ukazao kako na drugačiji način otpjevati liturgiju. Zahvalni svima radu-

jemo se novim događanjima kako u crkvi tako i u selu, te molimo presvetu Bogorodicu da pazi na nas.

o. Roman Stupjak

ПРЕСЛАВЕНИ КИРБАЙ У ПЕТРОВЦОХ, У СРИМЕ

Внедзелю, 1. октобра, петровска грекокатоліцка заєдніца торжественно преславела свой Кирбай – Покров Пресвятей Богородици. Архиерейску Службу Божу очолювал умировени крижевски владика кир Никола Кекич, а зоз нїм сослужовали ище шейсцме священіки з двох епархийох: Крижевскей и св. Николая з Руского Керестура,

Кирбай, умировени владика Кекич наказуе

декан о. Михайло Режак, шидянски парох, декан о. Роман Ступјак, миклошевски парох, о. Владимир Магоч, умировени священік, о. Игор Вовк, сримскомитовицки парох, о. Олег Закалюк, вуковарски парох и о. Дарко Рац, бачински парох.

Петровски парох мр сц. Владимир Седлак окончовал службу домашнього, а при концу богослуженя приключел ше и сушедни римокатолицки парох зоз Старих Янковцох о. Мато Шполяр.

Наказуюци о швету Покрову Пресв. Богородици, владика Кекич визначел Марийову приданосц покровительскей сили благодати Божей, пре котру нам вона и сама постала покровителька и поштредніца у наших молитвох под час спокуюх и

Кирбай, владика и священіки на Служби Божей

небезпекох. Марийов живот од ей дзединства по час ей успения, спрам християнскей традициї и писаних шорикох о ней у Евангелийох нам тото потвердзую.

При концу Служби Божей парох о. Седлак представел пред владиком и пред

заєдніцу вирних нового богослова Михаела Бурчака. По оконченим одпустовим обходу коло церкви владика поблагословел нови ризи котри петровскей церкви подаровали фамелиї Иван и Кошутич з Петровцох.

o. Владимир Седлак

ПРЕСЛАВЕНА 130. РОЧНИЦА НЕШКАЙШЕЙ ГРЕКОКАТОЛІЦКЕЙ ПАРОХИЯЛНЕЙ ЦЕРКВИ У ПЕТРОВЦОХ

Владика, под'жупан, началник Општини Богдановци, председателка валалу и петровски парох отвераю нову площу опрез церкви

Зоз торжествену архиерейску Службу Божу, всоботу 9. септембра у Петровцох преславена 130. рочница од будованя и пошвещаня нешкайшей грекокатоліцкей церкви Покрову Пресвятей Богородици. То тиж и найстарши грекокатоліцки храм у Славонско-сримским викаријату Крижевскей епархиї. Тото богослужене було источашне и благодарене за успишно окончену обнову вонкашньосци церкви. Пред Службу Божу тиж отворени и нови дражки и площа пред церкву котри витворени преїл проекту при Министерству регионалног розвою и фон-

дох Европскей униї „ПЛА-ПЕТ 2023“.

Обход коло церкви

Зоз крижевским владиком кир Миланом Стипи-

Владика Милан Стипич зоз священіками

чом сослужовали ище 22 священіки восточного и заходного обряду зоз штирох владичествох. Сослужовали тиж и двома дияконє, цо у нашим византијно-славянским обряду дава торжественосц богослуженю. Церковни шпив

року. Церква була наисце, як ридко кеди, пополнета по остатне место, а знаме же є, вера, анї не мала.

Як уж спомнуге, скорей Служби Божей, у присустве под'жупана Вуковарско-сримскей жупаниї пана Франї Орешковича, крижевског владика кир Милана Стипича, началніка Општини Богдановци пана Марка Баруна, председателки Месного одбору панї Агнетки Ивановей и петровског пароха мр сц. Владимира Седлака прештригнуга пантліка и святочно инаугуровани нови дражки и площа опрез церкви.

На преслави участвовали ище и член Ради за национални меншини у Републики Горватскей пан Звонко Костелник, началніки и заменіки началнікох сушесних општинох Стари Янковци и Томповци, представніки рижних здруженьох и радох зоз нашеї єдинки локалней самоуправи.

По богослуженю бул святочни полудзенок за шицких присутних под шатром при дружтвеним доме „Соколана“. Дзекуеме и на тот способ шицким донатором, а окреме волонтером котри нам помогли у организовању тей велїчезней подїї.

Почитовани госци и часц петровскей младосци на Служби Божей

анимировали катедрални хор зоз Крижевцох, Женска шпивацка група зоз Миклошевцох и парохиялни дзиякове, а у Служби Божей послуговали богослове и петровски швичкаре. Присутни були и монахинї зоз вецей монашеских заеднїцох.

Числени дзеци були облечени до руског, горватског и украинског народного облечива, цо окреме давало на святочносци самеї преслави. Владика вихасновал тоту нагоду поблагословиц дзеци и младих за удатни початок нового школског

О. Владимир Седлак

КУЛТУРНА МАНИФЕСТАЦІЯ „МИКЛОШЕВЦИ 2023.”

Подобова вистава Соні Папуговей

Соборски заступник Велько Кайтази

У Миклошевцях 1. и 2. септембра традиційно отримана 38. по шоре Културна манифестация *Миклошевци 2023* у організації домашнього Културно-уметніцкогo дружтва *Яким Говля*, под покровительством Совету за национални меншини и сопокровительством Општини Томповци и Союзу Русинох Републики Горватскей.

Манифестация почала пияток, 1. септембра у Доме култури, зоз виставу подобових малюнокх Миклошевчанки Соні Папуговей.

Вистава малюнокх Соні Папуговей

У голу Дома култури виложени коло дваецц подобово роботи Миклошевчанки Соні Папуговей. Авторка ше зоз техніку „енкаустики“ за нїма остатні 10 роки, представляла ше на велїх виставах, як заедніцких так и смостойних, а у родних Миклошевцях виложела своєю роботи по перши раз.

Литературно-музични вечар у карчми „При тополї“

Потим отримани литературно-музични вечар кот-

ри Миклошевчане того року порихтали у интересантней театралізованей форми. Попри домашніх, у програми участвовали и члени КУД *Яким Гарди* зоз Петровцох, а публика уживала у гумористичних скечох зоз каждодньового живота, музичних и литературних точкох.

У литературней часци програми публіки були представени нови кнїжки, у виданю Союзу Русинох РГ, двох авторох походженьом зоз Миклошевцох, Агнетки Балагинач и Владимира Провчия, котри пречитали по даскельо своєю твори. Гу тому, своєю писні читали Соня и

Мария Папуга, а у програми звучали и писні Нади Батакович и Томислава Кетелеша.

Програма була преткана зоз музичними точками шпивачких групох и вокальних солистох, а окреме цеши же на змену старшим генерацией приходза младши шпиваче. Уж добре позната миклошевскей публіки млада шпивачка Паула Поточки удатно одшпивала шпиванку *Наша любов* на слова Соні Папуговей. Тиж Миклошевчань, Владимир Мишленович, котри остатніх роках стаємно наступа на наших манифестацийох и представля

Музично-литературни вечар

Привитне слово у мено організатора отримала Леся Мудри

Водителе програми Анамарія и Матей Мудри

ше як шпивач зос красним и сигурним гласом, представел ше зос шпиванку *Червена ружичка*. Гармонийно звучал и млади петровски дует Анамарія Алекса и Михайло Гришук зос шпиванку *Дам я милу розмарію*, а публика не меней уживала у шпиванки *Ганчо, не дримкай*, котру шпивали Ана Бучко и Леся Мудри.

Програму нащивело вельке число патрачох, а медзи нїма ше нашли и представніки локалней власци, Союзу Русинох, Совету за национални меншини и Горватского собору. На концу програми соборски заступнік Велько Кайтази, хтори у Горватским собору заступа и руску националну меншину, подзековал организатором на

поволанки, похвалел програму котра гоч и була цалком по руски, була легко розумліва и пожадал же би Руснаци ище длуго так успішно чували свою богату традицию и язык. Потим ушлїдзело дружене за шицких учашнікох и нащивительох.

„Поздрав ровніни“

Традиційна смотра фолклору под назву *Поздрав ровніни* отримана всоботу, 2. септембра, на отвореней бини. Скорей програми члени дружтва, представніки Општини и числени Миклошевчане з покладаньом венца и паленьом швичкох опрез памятніка у центру Миклошевцох дали чесц шицким страдалим у Отечестваей войны.

КД Рушняк Риека

Звонко Костелник, член Совету за национални меншини

На початку програми у мено организатора присутних привитала подпредседателька КУД *Яким Говля* Леся Мудри, од Општини Томповци општински началнік Милан Грубач, а Манифестацию отворел представнік Руснацох у Совету за национални меншини РГ Звонко Костелник.

Програму отворели наймладши Миклошевчане, члени дзединскей фолклорней групи *Говлячата* зос шпиванку *До кола* и хореографию *Грушка*. После ше представела и подросткова танечна група зос танцом *Танцовала нина з нину*.

Попри домашніх у програми участвовали нашо культурно-уметнічки дружтва з Петровцох, Вуковару, Ви-

нковцох, Осиєку и Риеки.

Весели звуки мадярских шпиванкох публики дочаровал плехови оркестер КУД *Чаковци* з суседних Чаковцох, а мадярски танци укачала штредня дзединска група дружтва *Петефи Шандор* з Ласлова. Не хибело ані шокецкого кола котре воздела дзединска група КУД *Младосци* з Водінцох. Програму закончили госци зос Войводини, шпивацка група КУД *Жатва* з Коцура.

Дружене госцох ше предлужело после програми у Будинку култури, а за веселу атмосферу остарали ше млади гудацы з Петровцох и Вуковару.

Леся Мудри

КУД Жатва Коцур

КУД Младосц Водінци

КУД Осиф Костелник Вуковар

КУД Петефи Шандор Ласлово

КД Русиных Винковци

КУД Руснацох Осиек

КУД Чаковци

КУД Яким Гарди Петровци

Наступ танечнікох КУД Яким Говля

ЗАКОНЧЕЛИ 58. ВИНКОВСКИ ЄШЕНІ

Учасніки святкового дефілеу на Єшенях, члени КУД Яким Гарди Петровци

Винковски єшені постали популярно-наукови сход жридлової культури котри вишли зоз души наших людзох, вони чуваре кедишнього валала, звичайох и писньох, вони указую слики прешлосци и терашньосци, упуцуюци на невидгледани напрями и можлівосци у будучносци.

Винковски єшені почали 8. септембра зоз манифестацию „Фолклорни вечари“, на котрих ше представели понад пейдзешат фолклорни ансамбли зоз Вуковарско-сримскей жупанії и иножемства. Медзи теліма учасніками наступело и нашо Культурно-уметніцке дружтво „Яким Гарди“

Венчик руских народних танцох на Винковских єшенях

На винковскей Єшеньскей плоци

Памятка на Винковски єшені 2023.

зоз Петровцох, а єдине руске дружтво котре порядно наступа на тей манифестациї.

Наступ Петровчаньох котри наступели у провадзеню свойого оркестра и Хлопскей шпивацкей групи Дружтва, котра шпивала писні у танцох, одушевел публику на фолклорних вечарох 11. септембра, а тиж так и фахови жири котри за наступ мал лем слова похвали за наступ наших аматерох котри ше представели зоз танцом „Петровски танцоше нялкоше“ и наглашели же би ше таке жридлове облечиво и дзивоцке чесанє требало цо длужей затрмац.

Петровчане уж традиційно на каждих Єшенях на котрих презентую жридлово танци и писні, а тиж так и народне облечиво Руснацох того краю, а публика була одушевена и щира у кляпканю.

Петровчане ше 17. септембра представели и у дефілеу, на котрим по винковских улїцох участвовало вецей як 3 000 учаснікох зоз 65 фолклорних дружтвох. Нажаль, пре швиньску чуму шедлаче и парадни кочи не наступали.

Учасніки шветочного дефілеу ше постарали же би Винковци знова забліщали од прекрасного облечива и народних писньох провадзени зоз народними оркестрами.

Звонко Костелник, проф.

У КОРОДЮ ОТРИМАНА МЕДЗИНАРОДНА СМОТРА МАДЯРСКИХ ШПИВАЦКИХ ХОРОХ И ФОКЛОРНИХ МАДЯРСКИХ ДРУЖТВОХ

Учасніки манифестациі

У організації мадярских здруженьох Смотра мадярских шпивацких хорох Републики Горватскей того року отримана 7. октября у Кородю, а організатор було КУД „Ади Ендре“ зоз Кородю, а под покровительством Совету за национални меншини Републики Горватскей. Смотра ше отримала у ДOME култури у котрим наступели 12 групи мадярских шпивацких хорох, медзи котрима зоз венчиком руских народних шпиванкох наступела и Хлопска шпивацка група КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох.

Манифестацию спред Вуковарско сримскей жупаніи нащивел член Ради жупанійскей Скупштини Давор Аджич. Предлужене манифестациі було 14. октября у ДOME култури у Кородю, кед отримана Медзинародна смотра мадярских фолклорних групох на котрей наступели представителе зоз Мадярскей, Кородю, Осиеку, як и КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох. Програма була удатна, а на смотри наступели штредні и старши члени фолклорних ансамблох. Шицких присутних привитал мадярски конзул зоз Осиеку Золтан Часар, председатель КУД „Ади Ендре“ Йосип Кел, началник Општини Тординци Давор Аджич и Марко Вуколич зоз управного оддзелена за туризем и культуру Вуковарско-сримскей жупаніи.

Звонко Костелник, проф.

Наступ хлопскей шпивацкей групи

Танечніки КУД Яким Гарди у Кородю

ХЛОПСКИ ПОПАТРУНОК НА ШВЕТ

У тим чишле Новей думки представиме трох поетох хтори през розличну тематику писньох охабели свой шлїд у швецѣ. Єден з нїх познати як маляр пейзажох, други як поет символістичних сонетох, а треци як поет валалского, але и бистрого человека.

Мафтей Винай

„През простор писньох Мафтея Виная (1898 – 1980) препознаваме вербални рисунок зоз хторим лирични субект виражує найчастейше єднодимензийни емоції смутку або радосци, щесца або болу, трагики або преходносци. Винай поет поєдиносцох, маляр пейзажох на шлїду Гайнеа и Пушкина, але зна их и зохабиц та ше приблїжиц як поет рефлексії, тей романтичарскей, хтора ше зяви над лїсцом хторе прее або шпиваюци о любви и природи як то робели Фед и Тютчев у традиції русийскій лирики. Пейзаж Винаї не розклада зоз оптику власного лирского субекта. Под уплївом пейзажу вон трепечи над тим цо видзи у дотику своєї души зоз чокотом, лешиком, кветом, хмарку або шнїгом. Як найчастейши топоси зявюю ше поетични слики винїци, мацери и дзецка, лїсца хторе прее и фолклорни символи як цо голуб, фиялка, лелия, гвизда и рижни рошлїни углавним зоз домашней заградки.”¹ Гоч у його поезії над словним рисунком присутна строго випочитована стварносц, рядошлїд стварох, предметох и зявеньох по хторих вон пополнює простор своєї писні, зохабя му єдну файту творчого простору хтори бизме могли з филмским язиком наволац застановени кадер. Школяр європских романтичарох и римских поетох як и сам Костельник, гоч у вельо скромнейшей мери, Винай у своїм „Венчику мойому народу” шорує найкрасши слики рускей валалскей идили. Любовни конвенції Винайовой пейзажней и реф-

лексивней поезії на одредзени способ ю пред нас приноша охладзену, як на дистанци, „а жена и женственосц, у модерним чаше демистификовани у Винайовой поезії припадаю прешлим часом у хторих представа о безпомощносци и чистоти женскей души ише вше важела, гоч стварносц знала и за єй прикриту моц и посесивносц.”²

Вечар

*Цихи и мирни спуца ше вечар,
на заходу небо ше червенї...
Хмарки пламенїсти по небе плїваю.
Глаша ше вистнїки вчасней єшенї...*

*Кочи валалом леца, гурча,
а змерк ше на нїх спуца,
вше меней чує ше бешеда,
лєм лїсточка на яблоньох суца.*

*Дасдна невеста кеди-нскеди
прейдзе зоз канту, полну з воду,
млада, весела, легучка,
оштрого, понагляюцого ходу.*

*Дагдзе ше крик даєден чує,
дагдзе шмих радосни, весели,
дуркотанє даяке и лопом,
и хихот даяки стримани, нешмели.*

*А вец шицко уцихне, стане,
валал нєми мирни як вимарти...
Сон лапа людзох витрапених,
почиваю шицки трапези вистати.*

*И душа ше змирує цалком:
у ней одпочивок благи настане,
а у тим чаше зоз нїм ше миша
цихучке лїсца суцанє...³*

Гавриїл Надь

Перши образовани інтелектуалец медзи Руснацами Бачкей, на филології Београдского универзитета, з углядом najlepшого студента славистики, а Руснака по души, бул Гавриїл Надь (1913 – 1983). Як професор руского и других славянских и неславянских язикох едуковав векшину повойнових руских явних роботнїкох, писательох и новинарох, окреме зоз професорску діялносцу у крестурскей гимназії и коцурскей основней школи.

„У поезії є приклад поети доктуса, ученого поети хтори и кед ма таланту, а Надь го мал, виражує го през строги норми рижних поетикох, од єдноставних формох типа глоси по сонетни венец. У najlepших випадкох глїбоко религиозни поета Гавриїл Надь у рукописох зохабел najlepши приклади своего таланту, бо у чаше кед жил, религиозну поезию не могло друковац, але малочислени обявени тексти шведоча же як час у хторим поета жие, може онєможлївиц поету.”⁴

Медзитим, сонет „Шерцу” обявени 1940. року спада медзи найкраши писні на руским язiku по нешка.

З оглядом на формални прикмети вон припада нормом символістичного сонета и препознава ше уплїв Й. Дучича и А. Г. Матоша. Автор не мал намиру потупїовац норми символістичного сонета и не потупел их, але знука нїх гледал и нашол можлївосци за будованє неповторлївих стилских и смислених ефектох. „Удало ше му то зоз частима обкораченями, з єдну апострофу хтора покрива обидва терцети, паралелизмами стихох хтори то не лем на уровню рими и формалних ришеньох, але и у ровнї смисла, як и зоз дошлїдним противставяньом источасних значеньох кат-

¹ Тамаш, Юлиан, *Ошлєпени соловей*, Антология рускей поезії, Руске слово, Нови Сад, 2005., 57. бок.

² Тамаш, Юлиан, *Ошлєпени соловей*, Антология рускей поезії, Руске слово, Нови Сад, 2005., 58. бок.

³ Тамаш, Юлиан, *Ошлєпени соловей*, Антология рускей поезії, Руске слово, Нови Сад, 2005., 59. бок.

⁴ Тамаш, Юлиан, *Ошлєпени соловей*, Антология рускей поезії, Руске слово, Нови Сад, 2005., 103. бок.

рена, а то топос дзвона, и значеньох терцетох, а то топос шерца, зоз запятами и там дзе их не обчекуеме.”⁵ Сонет „Шерцу” заступа смисел шпиваня як розтерхованя, як непрерывну розгварку зоз собу и шветом, як сущну егзистенциялну дію. Пристава на розгварку з глухима. Зна за ситуацію абсурдного положеня поети у дружтве и универзуме.

Сонет „Шерцу” перша писня на руским язичу високей уметніцкей вредносци. Зоз черство организованима значеняма, хтора бешедує о проблему судьби поети и писні, так як ше вона будзе похопйовац у литератури ХХ вику, после програмского Камиового трактату „Мит о Сизифови” зоз штерацетих рокох. Треба мац на розуме же сонет „Шерцу” обявени 1940. року як и Камиов текст.

Шерцу

*Високо у турні гласни дзвон ше криє,
И широка писня його о животу
Коло нас ше чує. И вон писню тоту
Радосци, и смутку, и надії бие.*

*И биц, дзвоніц, глашиц докля го єст
будзе,*

*Не питаюци ше чи го дахто слуша
И видзи; през болю – як палїца суха –
Же на його писню ровнодушні людзе.*

*И ти, шерцо мойо, будз як дзвон тот
гласни:*

*Шпивай о живоце, и писні глас ясни
Най чуц доокола. Шпивай!... И кед
будзе.*

*Облапця це, сцискац шмерци рука
суха,
Умри, през питаня – чи це дахто слуша,
През болю – же шпив ци не слухали
людзе.*⁶

Янко Хромиш – Бачи Горки

Параст зоз Дюрдьова Янко Хромиш – Бачи Горки (1900 – 1966) у литератури Руснацох ма винїмкове место. За цали час як селян читал Волтера, Толстоя, Бекона, Емерсона, Сантаяну и Адлера. Кельо вон то шицко розумел єдно питанє, але не спорне же то зохабело на його валалску жридловосц и єден висши культурни одисок. Кнїжка „Квиток младосци” приноси не лєм любовну поезию валалского, полного себе, человека, але и поету бистрого розума. „Файта тих филозофских писньох полна з индивидуалними рефлексиями и зоз смутком пре природу швета, а у дну ше нагада єдна целосна представа о наставаню универзума и природи человека. Вироятно же тота представа ма свойо коренї у Негошовей поезиї. Зоз ню, такой на початку зніщени сладки стил неопетраркистичней лирики. Правда же ритем тих писньох не виедначени, але смисел премага над форму и у писньох „Думки мойо”, „Човек и дух” и „Над колїску” то вещей не стихи самоукого человека, але поети хтори превозишол ограничєня цо го кладу до шора поетох на маргини фолклора.”⁷

Човек и дух

Мой ше дух ми нешка дзвига,
Над твоім целом и над гробом,
Душа ми трепа и лета:
Дзеци, жена буду плакац:

Як цо бистра вода жива,
Поведза ци шицки збогом!
Гледа чи єст смислу швета.
Ти о тим ніч не будзеш знац.

Упознавам драги, мети,
Цепла цмина це заквизи
Тих гвиздох цо вноци трепу,
И сон без снох там будзеш шніц.

При очох да сом не шлепи,
Дзе слунко на це не швици
Да упознам вредносц швету.
И беда це не будзе биц.

Вистати станєм – одпочинєм,
За живота цо маш нади,
Од ноци, неба, простору,
ніч од того ше не стане,

Озда на шицко навикнем,
Препадне ци твой сон млади,
У тим хармоничним хору.
Бо зоз гроба ніч не стане!

Цо находзим – радосц чи боль,
Зато дай духу шлебоди!
За тебе бидни человекє.
В шлебоди бистри постане,

Живот преходзи, брату мой,
За тебе борбу най водзи
Так як цо рика цо чече.
Лем вон над гробом остане.

Слунко и небо остане,
Цо шлебодни духи створя,
Чечиц далєй буду рики,
Їх діла бесмертносц маю;

Але радосц и боль престанє,
Бор ше як други ше боря,
Бо ти будзеш спац навики.
Бо діла спомен чуваю.⁸

Андрея Магоч, проф.

⁵ Тамаш, Юлиан, *Ошлепени соловей*, Антология рускей поезиї, Руске слово, Нови Сад, 2005., 104. бок.

⁶ Тамаш, Юлиан, *Ошлепени соловей*, Антология рускей поезиї, Руске слово, Нови Сад, 2005., 105. бок.

⁷ Тамаш, Юлиан, *Ошлепени соловей*, Антология рускей поезиї, Руске слово, Нови Сад, 2005., 61. бок.

⁸ Тамаш, Юлиан, *Ошлепени соловей*, Антология рускей поезиї, Руске слово, Нови Сад, 2005., 63. бок.

MEĐUNARODNA LIKOVNA KOLONIJA NACIONALNIH MANJINA HRVATSKOG PRIMORJA

Dugogodišnje iskustvo i uspjeh inicirali su da i ove godine u periodu od 11. do 17. rujna 2023. godine održi Međunarodna likovna kolonija Hrvatskog primorja u Matuljima, kao središtu iste u Rijeci na Trsatu. Ovogodišnja se održava u ratno doba u Ukrajini što je rezultiralo manjim broj sudionika iz Ukrajine jer je većina onih koji su željeli doći završilo na ratištu. Došlo ih je troje, a toliko iz Slovačke i jedan iz Mađarske. Likovno visoko obrazovani upotpunili su manjak takvih kadrova među pripadnicima naše nacionalne manjine. Među njima istaknuo se drvorezbar Konstantin Kovgan iz Užgoroda koji je na licu mjesta rezbario u mekom drvetu. Naših sudionika bilo je 5.

Tema je bila slobodna tako da su nastali radovi od apstrakcije do realizma. Raznorodni s raznim tenikama dali su širok raspon sadržaja. To je ipak bilo u određenoj simbiozi. Nastali radovi prikazani su na izložbi u MO Mlaka u Rijeci od 20. do 30.10.2023. godine i požnjeli su značajan uspjeh.

Inozemni sudionici intenzivno su koristili blagodat mora, a lijepo vrijeme im je pogodovalo. Također su bile ugodne

Sudionici Kolonije

večeri uz razmjenu slikarskih iskustava i druženje. Predstavljena je Zakarpatska škola slikanja Univerziteta u Užgorodu, Ukrajina sa svojim radnim uspjesima. Smješteni su u villi "Rusinska kuća" u

Matuljima koja je s okolišom bila predmet slikanja.

Vladimir Provči

IZLOŽBA DRVOREZA U GALERIJU MO KOZALA, RIJEKA

Izložba drvorezbarskih radova Ukrajinaca iz Užgoroda KONSTANTYNA KOVHANA otvorena je 11. rujna 2023. godine u galeriji MO Kozala u Rijeci u večernjim satima. Riječkoj i zagrebačkoj publici umjetnik je poznat putem priređenih izložbi, a također i kao sudionik Likovnih kolonija u Rijeci i Matuljima ranijih godina. Njegove rezbarije u drvetu bile su vrlo visoko ocjenjene i oduševile su publiku. Tehnika kojom se naši umjetnici rijetko bave zainteresirala je našu javnost i svaka njegova izložba je dobrodošla.

Tako je bilo i na otvorenju izložbe njegovih radova u galeriji MO Kozala u Rijeci u kojemu prvi puta izlaže. Premda u našem Primorju prioritet ima kamen, ali je i drvorez je prihvaćen.

Njegova suptilna, nježna izrada reljefa

Konstantyn Kovhan i Vladimir Provči

gradova Primorja i folklornih motiva nikoga nisu ostavili ravnodušnim. Iako manjih formata, zasjali su fluidnošću boja i kontrastom što ih je učinilo još izražajnijim. Neuobičajeni format daje individualni pečat i teme koje obrađuje, počev od raznorodnosti, zatim daje različite nijanse zbivanja u kontekstu ruralnih i folklornih vrijednosti.

Iznimna izražajnost i animacija daje topli spektar zadovoljstva ponuđenim eksponatima.

Autor je istočasno i sudionik Likovne kolonije nacionalnih manjina Hrvatskog primorja i kao dugogodišnjem sudioniku darovan mu je prostor za ovu izložbu.

Vladimir Provči

Р о з п и с у ю

К О Н К У Р С

За програми видавательства у 2024. року спрам критериюмох за утвердзоване финансовой потримовки за програми невладових здруженьох и здруженьох националних меншинох на конкурс ше можу явиц шицки полнолітни граждана РГ хтори задоволюю критериюми конкурсу.

Критериюми:

– литературне діло за хторе ше гледа финансовой потримовка муши буц написане на руским або на горватским языке (не виключуе ше ані двоязични приклад руско-горватски)

– збирки поезиї ше друкую без илустрацийох и фотографийох

– писні и кніжки наменени дзецом друкую ше у фарбох и треба же би були илустрованы

– литературне діло треба же би було вязане за животни обставини Руснацох на нашим просторе або ширше – зобласци етнології, историї, церковного, культурного и явного живота, як и

зоб каждодньового живота наших людзох

– литературне діло може буц наменене одроснутим особом, младежи и дзецом

– литературне діло може буц написане у шицких кніжовних родох – лирским, епским або драмским, може буц мемоарска, автобиографска або биографска проза

– За конкурс автор муши окрема авторского діла доруциц свою биографию, найменей едну рецензию на литературне діло хтору написал рецензент значни за обласц до хторей спада діло и податки о рецензентови

– литературне діло ше послава виключно у компютерскей форми на e-mail адреси Союзу або Новей думки, або по пошти на горню адресу, тиж так у компютерскей форми – конкурс отворени по 10. децембер 2023. року

Редакция Новей думки

СТАРИ ФОТОГРАФИЇ

РАЙОВОСЕЛСКИ ВИРНІКИ

У рубрики Стари фотографии најчашеї зме обявлювали фотографии хтори настали у Петровцох, Вуковару и Миклошевцох. На едней Союзовой схадки було бешеди праве о тей рубрики, та предложене же би ше нашло и обявело и фотографии зоб других наших местох. Так же з тей нагоди обявлюеме фотографию хтора настала у Райовим Селу, а достали зме ю од Ромка Гаргайового зоб Осиеку.

Фотография сликана пред церкву св. Йосафата у Райовим Селу. На ней ше находзи райовоселски паноец Владимир Гаргай зоб вирніками фамилийох Грубеньових, Надьових, Кашовскових, Есларових, Емедийових, Дудогових... Наш собешеднік гутори же то могло буц дагдзе 1960. або 1961. року.

Лю. Гаргай

УЖ 20 РОКИ ЧУВА РУСКОСЦ

Дружтво Руснак и госци зоз Румунії

Под покровительством Совету за национални меншини РГ, а у организацији Дружтва «Руснак», од 22. по 24. септембер у Петровцох и Старих Янковцох отримана културна манифестација медзинародного характера «Кед голубица лещела». На истей означени три юбилеї – 220 роки од народзєня русинского просвितителя, будителя националней свідомосци Карпато-Русинох и автора рускей гимни «Я Русин был, есмь и буду» Александра Духновича, 100 роки рускей Граматики бачванско-рускей бешеди Гавриїла Костельника та 20 роки роботи и активносци здружєня «Руснак» Дружтва Руснацох у РГ зоз шедзиском у Петровцох.

Пияток, перши раз у рамикох манифестациї отримани Филмски вечар Русинох/Руснацох/Лемкох на хторим приказани два краткометражни филми. Вечар започал зоз читаньом стихох А. Духновича «Живот Русина», хтори по руски/русински и по горватски пречитали Иван Лікар, Андрея Боднарчук и Матей Бурчак. Дальши цек програми модерувала Еугения Врабец, у котрей публика одпатрела два документрани филми. У филму «Полоніни», авторки и режисерки Доминики Новотней, представена географска часц русинскей териториї у Восточней Словацкей, иншак то Национални парк под зашиту УНЕСКО-а, а з нїм ше през ремесла, шпив

Дзєцинска секция Дружтва Руснак Голубчата

и музику може дожиц нашу русинску культуру. Други филм «Искра», режисера Тибора Дюрдева зоз РГ, представел Ивону Гнатко як искру рускосци, хтора жиє и роби у вельким варошу, ма рижни интересованя, але ше не ганьби повесц же є Рускиня. Свою искру рускосци руца на дзєци зоз хторима роби и дава надїю же искри єст, лем их треба чувац и пестовац. Окремни госци вечара були праве петровски школяре од 2. по 5. класу хтори ходза на наставу руского языка и култури.

Соботу дополадня, после покладаня венца на памятник у центру Старих Янковцох, у Општинским уряду отримане

зашеданє Шветовой ради РРЛ, на хторей були присутни члени зоз Мадярскей, Словацкей, Румунії, України, Сербії и Горватскей, а шицки други госци организовано нащивели Городску библиотеку у Винковцох. Пополадню, у Петровцох, члени Шветовой ради РРЛ и шицки госци з домашніма, перше положили венци на памятник горватским бранїтельом и цивилним жертвом, та сновательки и першей председательки Дружтва «Руснак» Любици Сегеди-Фалц, потим нащивели церкву Покрову Прєсвятей Богородици дзе их дочекал парох о. Владимир Седлак и Етнографску збирку Русинох РГ, о хторей им потолковал Звонко Костелник, проф. Со-

КУД Осиф Костелник Вуковар

КУД Руснацох Осиек

КУД Яким Гарди Петровци

Младежки хор Дружтва Руснак Голубки

ботову культурну програму манифестациі возвелічал и отворел председател Совету за национални меншини РГ

Тибор Варга, а председател Дружтва «Руснак» Мийо Шайтош пречитал историјат Дружтва хторе слави 20 роки

иснованя и активней и успишней роботи. Перше наступел подросток Дружтва «Руснак», а то наймладша група «Голубчата» и ей солистки Дора Грецешин и Лунафреја Тиркайла, потим штредня група «Голубки» и младежка шпивацка група з оркестром у предводзеню Ивана Лікара. З песню и танцом представели ше и петровски школяре од 1. по 8. класу хтори ходза на наставу руского языка и култури. И членох и школярох увежбала учителька и водителька групох Наталия Гнатко. У програми участвовали словацки и мадярски здруженя, як и руски культурно-уметніцки дружтва Осиф Костелник Вуковар, Яким Гарди Петровци

и КУД Руснацох Осиек. Госуюце русинске дружтво з марамороского краю було Дружтво «Голубок» з места Перегу Маре (Румунія), котре ше представело з русинским писнями своего краю, а вец ведно зоз младежку шпивацку групу Дружтва «Руснак» ведно одшпивали венчик руских/русинских/лемковских шпиванкох. Сопокровителе манифестациі були Општини Стари Янковци и Богдановци, та Рада рускей националней меншини городу Вуковару, а соорганизаторе Горватска жена Стари Янковци, Рада МО Петровци, УГДР Петровци и ДВД Петровци.

Голубицу отворел Тибор Варга, председател Совету за национални меншини

Наталия Гнатко

Публика на Голубици

Петровски Искри зоз И. Гнатко и Т. Дюрдев

TIKTOK I SINDROM GLAVNOG LIKA

Što najbrže rastuća društvena mreža govori o tome kako gledamo na sebe?

TikTokov format kratkih videa ponuka na snimanje i montiranje vlastitih uradaka, a budući da je riječ o društvenoj mreži, glavna tema uradaka često su životi korisnika. Trend *#maincharactersyndrome* započeo je 2020. kao kreativni izazov koji je ponukao korisnike da objave kratke video estetiziranih svakidašnjih životnih situacija. Da bi se postigao željeni rezultat valja se staviti u glavnu ulogu u priči svog života, romantizirati obične trenutke te ih polu-ironično predočiti posebnima. Korisnici su se osvrtnali na samu pojavu izazova kao manifestiranje želja za pozornošću koju nisu dobili ranije u životu te ilustrirali trenutke kada su shvatili da im ljudi posvećuju mnogo manje pozornosti nego što su mislili. Uz pomoć montaže korisnici su se pretvarali iz sebe u svoje izvedbene persone dok su se sinkronizirali uz pjesme u pozadini, što je osim svjetlost-

nih efekata uključivalo i potpunu modnu preobrazbu. U drugoj interpretaciji izazova korisnici su stvarali montažne sekvence trenutaka u svom životu sa pripadajućom glazbenom pozadinom, dok su ga drugi parodirali naglašavajući njegov apsurd i insinuirajući na deluzije veličine prethodnih. Konačno, pojavio se i an-

tipod u obliku izazova u kojem su se korisnici poistovjećivali s arhetipima antagonista ili raznim vrstama sporednih likova stavljajući gledatelja u njihovu perspektivu. Zajednička je tema izazova narativiziranje vlastitog života.

Autorski koncept građenja priče oko samog sebe pojavljuje se u filmu i književnosti kao autobiografija, u slikarstvu kao autoportret i u glazbi kao kantautorsko djelo inspirirano vlastitim iskustvom. Serijal „Seks i grad“, primjerice, koncipiran je kao narativa protagonistice u obliku kolumne u kojoj piše o svojim iskustvima. U „Amelie“, protagonistica

svoj život narira iz trećeg lica u proznom stilu koji promatra mala zadovoljstva koja čine njezin život filmskim i romantičnim. Lik Abeda u serijalu „Community“ koristi bezbrojne reference iz filma kako bi kontekstualizirao trenutke svog života i koristi isti pristup da bi se prijateljio, nadišao prepreke i dešifrirao životne lekcije te u proces uvlači i svoje prijatelje. Protagonistica „Fleabaga“ narira svoj život nevidljivoj publici probijanjem četvrtog zida izražavajući svoj smisao za humor i bježeći od potisnute žalosti. Privlačnost Trumana u „Trumanovom showu“ leži u njegovom neznanju. Većina

korisnika svjesno ili nesvjesno simuliraju spontanost Trumanovog lika ne bi li privukli publiku svojom svakidašnjicom.

Primjeri također dokazuju da je TikTok, kao mnoge druge društvene mreže koje se temelje na dokumentiranju i montiranju trenutaka vlastitog života, proizvod stvoren za ispunjavanje iskonske želje za izražavanjem i komuniciranjem sebe u najjednostavnijem obliku, doslovce prikazujući se onako kako želimo da nas drugi vide. Neki znanstvenici sugeriraju da je riječ o nezdravim standardima koje korisnici društvenih mreža postavljaju sami sebi uslijed usporedbe s

nestvarnim životima drugih korisnika. Samo ime izazova koje u sebi sadrži riječ sindrom aludira na simptome nekog stanja i stavlja naglasak na vlastitu osobnost nedvojbeno podsjeća na narcisoidni poremećaj koji Mayo Clinic definiše kao poremećaj osobnosti koji u ljudima budi nerazumno visoki osjećaj važnosti. Osobe koje iskazuju ovaj sindrom trebaju i traže previše pozornosti i pokazuju želju za divljenjem od strane drugih.

Često nemaju sposobnost razumijevanja osjećaja drugih, no iza maske ekstremne samouvjerenosti nerijetko se krije individualac koji je nesiguran i preosjetljiv čak i na najmanju kritiku.

Popularno medicinski portal WebMD piše kako je Pluzija Trumanovog showa stanje u kojem ispitani subjekti, po uzoru na Trumana, vjeruju da njihove obitelji, prijatelji i suradnici glume svoje uloge, da

je svako okruženje scenografija i da su neprestano u kadru skrivene kamere. Američki psiholog Phil Reed tumači kako se u slučaju sindroma glavnog lika odmičemo od stvarnosti zamišljajući ju drugačijom no što jest – ili, u najmanju ruku, predstavljajući se kao da živimo u drugoj stvarnosti. Dijagnoze ovih i sličnih stanja deluzije oslanjaju se na stupanj zajedničke stvarnosti koja se neprestano mijenja. Mnoge su crtice izbačene iz

debelih tomova službenih priročnika psihijatarata, a mnoga umna stanja koja su se u prošlosti smatrala tek izrazom temperamenta, danas ih popunjavaju. Prijetnje nastaju ili nestaju kada je ostatak društva dovoljno ili nedovoljno upoznat s nekim „stanjem“. Jesmo li svi glavne uloge svojih života ili smo svi zajedno potpuno ljudi?

David Morhan

Руснацом

Ангели затрубце до фанфарох
Небесна капуро отвор ше
Боже врац нас до малженства
Услиш жадане милей
Кед ме так барз сцела
Добри русалки облечце ю до шніговей фарби
Зоз квитками ю оквицце
Илийо привез ю пред олтар на каруци
Най ей пришагнем вирносц и любов занавше
Тишлїре колїски полнїце до корабля
Говлі у перинкох ношце дзечочка
Марчу, Якіма, Ганчу, Яника, Митра, Михала,
Данила, Меланку, Любицу и других
Осифе колїш дзечочка
На могоя и благая лїта
НАЙ ЖІЮ РУСНАЦИ!

Яким

ИЩЕ НА ЦЕ ДУМАМ

Ище на це думам,
у думкох це тримам.
Чом ши пошла зоз нашого шора,
неодпитана зоз свойого двора?
На одходзе най ци поздравкаме,
мирну драгу пожадаме.
Сто питаня – одвит не приходзи,
драга тота кадзи вона водзи?
Зоз Мацеру нашу часто бешедуем,
гледам най ми вона тото потолкуе.
Цихи одвит приходзи ми дараз
зоз диханьом витру и шпиваньом птици,
зоз шущаньом лїсца ледво чутим, благим,
з тим цо нашому оку невидиме:
„Дзецко мойо, мушиш буц сцерпене,
придзе час – и будзе ци поведзене.“

Нада Павлин Бтакович

ЦЕРПЕНС

Церпене – сцаговаци пах мушкатли,
Церпене – горки смак калїни.
Церпиме – озда розум свой не маме,
У шерцу горки жаль скривамае.
Прецо церпиме тото цо не мушиме?
Прецо чекаме цо нам живот да?
И кажди дзень свой чежки криж ношиме
Гоч душа вичерпана нам до дна.
А ти идз далей и не думай цо це чека,
Гоч и не будзеш спокій мац у души
Церпеня будзе вше, чи блїзко чи далеко.
Бо таки живот. Таки криж и так буц муши.

Нада Павлин Бтакович

ФАРБИ ЖИВОТА

Крев виновата за мойо щесце,
виновата є за мою боль
и сумню до иснованя.
Крев жажда моїх снох,
моїх фалшивих видзеньох живота
и премахнуцох животних.
Крев тота цо ми преклятво ноши
и преганя на животней драги.
Операм ше тей злей креви, давим ю у себе
и модлїм най ми мира да
у вичним спокою.

Владимир Провчи Бтакович

ЄШЕНЬСКА ШАТВА И АФРИЦКА ШВИНЬСКА ЧУМА У НАШИМ КРАЮ

Оптимални рок за шаце єшенськох културох ше поцагнул на 30. октобер, а не велька гришка и после пошац. Так на приклад ярец патрима пошац познейше кед кус захладне, же бизме заобишли зявене лісцових ушох, котри главни виновник за зявене жовтей патульковосци ярцу, бо вони преноша тот вирус. У случаю кед ше лісцово уши у векшей мири найду у лем пошатих културох, препоруче ше окончити третиране з інсектицидом.

Ніхто не може точно предвидзиц прогнозу хвилі, годно ше легко случити же ше задижджи и условия за шаце не буду вигодни, док оптимални температури за добре и швидке сходжене жита иду од 14°C та на вецей. Так же пре окремно цепли дні и достаточне количество влаги у жеми векшина фахових службох препоручела же би оптимални рок за шаце того року бул коло 30. октобра.

Лісцово уши

Шатву жита и ярцу найчастейше окончуєме на предкултурох як цо слунечник и кукурица, док ше за жито така жем и не препоруче. Саме пририхтоване за шаце ше найчастейше окончує зоз чижима тарчами котри обрабляю жем на 15-20 см, даваю нам лепшу структуру жеми и на тот способ ше керує оране котре троши досц часу, горива, а кед жем досц суха не сцигне ше такой порихтац слой за шаце.

Кратка тарча

Медзитим, кед не будзе досц нїзких температурох, паданьох и молгох, окрем самей шатви будземе мац ище єдну бригу котра нам уж на полю, а то миши хтори у случаю векшей інвазії будзе потрібно исц тровиц и скорей шора.

Сама ламачка кукурици прешла у мирней и стабилней хвилі, так же ше досц кукурици удало зняц без сушеня при одкупу на силосу, док цена сушеня по тони вихоши можебуц до 20 €, у зависносци од одкупйовача. Без огляду на подлу цену и рижнородни урожай, параста ше цеша же голем не шицка кукурица пошла на сушене. У перших даскелїх дньох ламачки влага кукурици просеково була 14-15%. Як пошлїдок ляду и моцного витру, там дзе було и полегнутой кукурици, урожай кукурици бул рижнородни, од 4,5 по 7 тони по катастарским гольту. Цена сухой кукурици хвильково наросла зоз 135 на 140 € по тони, а саму стабилносц цени ніхто не гарантує.

Ище кус ше дорухиме теми африцкей швиньскей чуми. Ище вше ше єй не видзи конец, без огляду же вельке число швиньох уж и превентивно забите и прето же їх обекти не

задоволюю биосигурносни мири, без огляду же ше на даєдних подручох ані не зявела, стої нам забрана колячки СВОЇХ швиньох хтори будземе примушени кармиц покля дахто не преченї же ше их шме клац, а клане у клальных будзе невиводлїве прето же

Комбайн

кляльні не маю таки капацитети, а то би нам бул и додаткови трошак. Параста котрим одхов швиньох бул главни конар польопривредней продукції находза

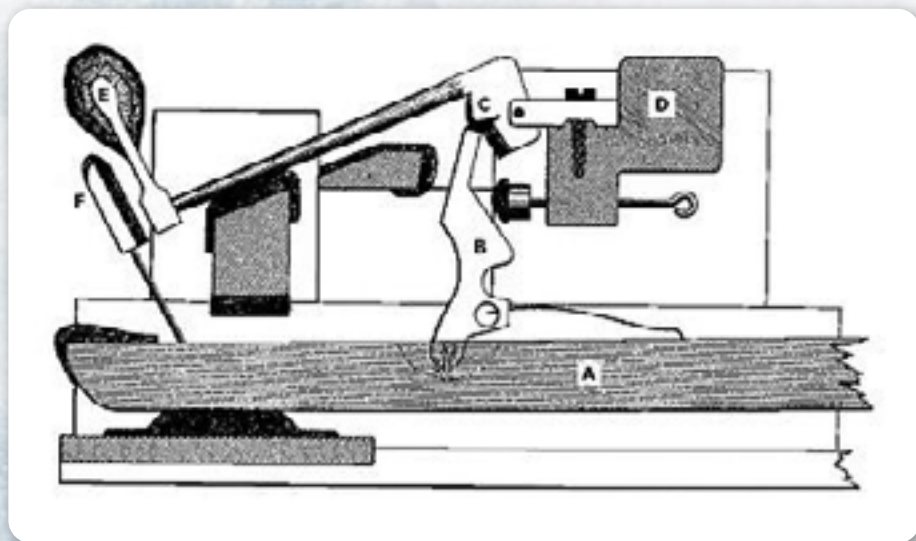
ше у барз напартей ситуації, бо маю вельке количество швиньох котри вредза одредзену своту пенезу, а заш не маю ніч прето же ше не зна кеди ше то змири, та ше трошки лем дзвигаю, а заробку нет. Пре тоти причини досц парастох котри мали вельке количество швиньох, сами волали ветеринарох най одвежу швинї и най их риша тей муки, а дацо и держава покрие по кили карменей швинї, так же лепше и дацо як ніч.

Антун Гарди

POVIJESNI RAZVOJ KLAVIRA

U tradicijskoj glazbi Rusina klavir kao glazbalo nije dijelom kulturne baštine. Iako je tako u narodnom pjevanju i idealnoj etnomuzikološkoj elaboraciji rusinske glazbe, klavir se s pretpostavkom sa sigurnošću koristio u sviranju narodne glazbe tamo gdje je bio dostupan. U današnjici se klavir, odnosno najčešće električne inačice klavira, češće koriste u izvođenju tradicijske glazbe. Prikazat će se u ovom članku površni opis povijesnog razvoja instrumenta, a teritoriji Venecija, Francuska, Velika Britanija, Njemačka te najbliža Austrija pokušaj su poveznice s rusinskim narodom jer su u povijesti Rusini imali doticaja s tim teritorijem.

Prema sličnosti mehanike klavira mogu se nabrojati sljedeći instrumenti kao prethodnici klaviru. **Monokord** je instrument sastavljen od jedne žice koja je zategnuta. Ispod žice nalazi se akustična kutija za žicu. Različite visine tona dobivaju se pomoću pokretnog mostića koji smanjuje dužinu žice. Taj instrument služio je Pitagori za istraživanje principa akustike. Iako nije pravi glazbeni instrument možemo ga nazvati najstarijim pretkom klavira. **Polikord** je instrument poput monokorda, samo s više žica. **Psalterium** je tradicionalni instrument. Preteča je klaviru, svirao se prstima ili batićem. **Dulcimer** je instrument kompleksnije građe od psalteriuma i svira se batićem, danas se u podravini svira pod nazivom cimbal te je malo sofisticiranije izgrađen od nekadašnjeg dalcimera. **Klavikord** je nastao krajem 14. stoljeća. To je instrument sa svim jednakim žicama koje su jednako napete i usporedne s klavijaturom. Pritisak tipke prenosio se mostićem (poput onog na polikordu) na po dvije žice. Mostić je ujedno skraćivao dužinu žice i davao to da onaj dio žice koji ide na glasnjaču treperi. Drugi dio žice bio je u dodiru s tkaninom koja je sprečavala titranje. Tim načinom sviranja mogla se dobiti dinamika, iako malih razmjera jer je instrument bio vrlo tih. Mogao se dobiti i vibrato. Na klavikordu nije bilo moguće

odsvirati kromatsku ljestvicu zadržavajući prethodne tonove u zvučnosti i nije bilo moguće svirati tonalitete s puno predznaka. Kasnije je mehanika instrumenta napredovala. C. Ph. E. Bach volio je svirati klavikord. **Virginal** je najjednostavnija varijanta čembala. Mehanizam kojim se dobiva titranje žice jednak je kao na čembalu. Engleskog je podrijetla. **Spinet** je također preteča čembala i klavira jer ima krilni oblik. Iz popularnosti ga je potisnulo čembalo. **Čembalo** je instrument sličan klaviru, ali je razlika u dobivanju tona. Na čembalu se ton dobiva trzanjem žice, dok na klaviru udarcem batića. Dinamika je kod čembala moguća tako da se mijenjaju registri, odnosno dodaje unisono ton ili oktava. Sukladno dinamičkim čembala, u baroknoj glazbi susrećemo stepenastu i kontrastnu dinamiku bez duljih i suptilnijih prijelaza. Čembalo može imati više od jednog manuala (klavijature).

Do početka baroka dinamičke su oznake u glazbi bile rijetke. Posebnu važnost dinamičkih oznaka daje "venecijanska škola" u 16. st. Kako su skladatelji u notama sve više zapisivali dinamiku te je ona dobivala na većoj važnosti nego prije, tako je porasla potreba da postoji instrument s tipkama koji je mogao svirati glasno i tiho. Naime, čembalo i orgulje nisu mogli mijenjati dinamiku tijekom frazira-

nja pa su svirači s tipkama bili primorani na druge načine simulirati spektre glasnnoće. Izumom klavira Bartolomea Cristoforia nešto prije 1700. godine, glazbeni svijet instrumenata s tipkama počeo se mijenjati. Malo po malo klavir (tada zvani „piano e forte“) počeo je biti popularniji. Skladatelji i glazbenici počeli su sve češće koristiti klavir dok naposljetku nije postao popularniji od čembala. Taj rast popularnosti rastao je proporcijalno s razvojem mehanike klavira. Tijekom razvoja mehanike klavira postojalo je nekoliko načina izrade mehanike, a najznačajnije su engleska i bečka mehanika. Glavna razlika u mehanikama je način na koji batić udara o žicu kada se pritisne tipka na klaviru. Mozart i Beethoven svirali su klavir bečke mehanike. Danas se koristi mehanika klavira sličnija engleskoj mehanici klavira.

Kako se u povijesti razvijala mehanika klavira tako su se mijenjale i tehnike sviranja i različitost glazbenih djela iz umjetničke glazbe. Stoga je vrlo zanimljivo iz tog aspekta poslušati glazbu kronološki od ranijih instrumenata pa do kasno razvijenih mehanika klavira. Jedan kronološki prijedlog skladatelja, odnosno njihovih klavirskih djela bio bi: Bach i Scarlatti, Mozart i Haydn, Beethoven, Chopin, Rachmaninoff i Scriabin.

Ognjen Zdravković

ВИНІЦАРСТВО ПРИ РУСНАЦОХ У СРИМЕ

“In vino veritas” латинска прислівка котра гвари же у вину правда, односно як бизме иншак поведли: цо трезби дума, то пияни бешедує.

Вино як пице човекови познате на тисячи роки, аж и саме Святе писмо бешедує о тим як ище Ноа продуковал вино, а и сам Исус своєю посланє започал зоз чудом на свадзби претвараюци воду до вина. Греческа митологія тиж вельку увагу давала вину, та так бог Дионизий ище у дзединству одкрив виніцарство, а вец мушел и людзох научиц, та за награду постал бог вина. Найстарши писани податки о продукції вина водза нас 4100 роки пред Христом, а котри бешедує о продукції вина у Армєнії.

Єшень час обераня грозна и продукції рижних сортох вина. Нешка вино як пице розширене по цалим швецє. Французи го пию як аперитив пред єдзєньом, а даєдни други народи после вечери, а каждый народ и край маю даяке своєю правило и звичай. Виніцаре у наших крайох роботу у виніци започинаю зоз орезованьом у жимским чаше, звичайно коло дня святого Винка, а закончую зоз кресцєньом младого вина у

ноємбєре на дзєнь святого Мартина.

Руснак тиж ту у Славонії и Сриме прилапел вино, у каждым месце дзе ше приселел садзел виніци и сам продуковал тото божеске пице. Вино розвешелює человека и през животни хвильки требало наздравиц, чи то було народзєне дзєчка, свадзба або други радосни хвильки у живоце, односно смутни кед требало попиц за покой души, та коло палєнки и вино находзєло своєю место у таких нагодох.

По даяки 70 роки прешлого столїтия, так повесц кажде обисце котре тримало до себе мало голєм пол гольта або вецєй виніци, як бизме то нешка поведли, за власни потреби. Каждый виніцар знал випродуковац грозно и вино за своєю обисце, а не бул школовани енолог. У обисцу за попиц були палєнка и вино, а пиво у часох по 70 роки було луксуз, бо го сам ніхто не могол продуковац, та ше го ридко и пило. Нажаль, нешка у Петровцох виніцарох вецєй нет, а нет анї виніцох. Остатня виніца у валалє була виніца бачика Янка Грубєньового, діда Дерлі, як зме го волали, котра исновала

дзєшка по штредок 80-их рокох прешлого столїтия, а котрей ше добре здогадуєм бо сом як дзєчко ишол на обєррачку.

У виніци була колїба у котрей ше дідо одпочивал кед робел у виніци, а тиж бул и камєни гордов, таки дас од 200 литри, у котрим ше розправял каменок (модра галица) зоз котрим ше окончовала защита лози од хоротох. Дідо любел своєю виніцу и през рок вельо часу препровадзовал у ней, окончуєци роботи од копаня, пирсканя заламованя, вязаня, а вец вєшенї обєррачки и продукованя вина у власней пиньвици, вшелїяк за своєю потреби.

У у каждой виніци тиж було и даскєльо овоцєво дєвєка, мєдзи хторима були обєвзяни даєдна черешня, брескиня або шлївка. Виніцєво брескинї, як ше их волало, були кус познєйша сорта и були барз смачни, а газдинї их обєвзяно кладли до дунцох за жимски часи, а шлївки ше зберало до палєнки або за маджун.

Колїба служєла не лєм за одпочивок под час роботи у виніци, алє и газдови за чуванє грозна од початку зрєца, та по обєррачку, бо вше було

гєвтих цо любєли смачнє грозно, а не любєли робиц у виніци. Кєд ше обєрало грозно и випродуковало вино, котрє розвешелює душу и цєло члєвєка, забуло ше на чєжку роботу през рок.

Петровчанє вше любєли добрє вино, а кєд требало вєкшє количєство за свадзби, вино ше ишло куповац до Беркасова. Беркасовчанє мали вєльки повєрхносци под виніцами и продуковали добрє и смачнє вино, и вше мали на предай.

Тоти часи занавшє оставаю у прєшлосци, виніцох и виніцарох у Петровцох вецєй нет, а нет анї правого и смачного домашнього вина, а нет анї дакого хто би го випродуковал. Кєд сцєцє попиц погар вина купицє го у тарговини од рижних продуковатєльох котри то робя на модєрни способ. Вшелїяк же и то добри и квалитєтни вина, лєм им хиби гєвта нїтка смаку правого домашнього вина зоз власней виніци и пиньвици. Любитєлє добрєго вина и нешка найду добрє вино за попиц, а стари часи оставаю у прєшлосци и наших здогадованьох. НАЗДРАВЕ!

Томислав Рац

СЕНДВИЧ ПОГАЧИКИ

Потребнє: 700 г муки, 250 мл йогурту, 100 мл + ложка олею за помасциц, 100 мл цєплєй води, 2 вайца, 1 квас, ложка цукру, 2-3 ложки сезаму, жєвчєк.

Квас розпуциц у цєплєй води, додац цукєр и ложку муки и охабиц най подкишнє. У миски за мишенє розтєрпац вайца, додац йогурт, олею и подкиснути квас, помали додавац муку и замишиц цєсто. Цєсто добрє

вимишиц и охабиц най кишнє дас 1 годзину. Кєд цєсто викисло, розогнац го на палєц грубо, зоз фурмочку виштуховац погачики и складац их до намасцєнєй и помучєнєй тєпши. Кєд подкишнє, намасциц их зоз жєвчєком и посипац зоз сезамом. Пєчиц у рєрни дас пол годзини на 180°C.

Марияна Джуджар

NK RUSIN DRUGI NA BODOVNOJ LJESTVICI

U prošlom broju najavili smo početak prvenstva za NK Rusin u kojem smo imali dosta problema s igračkim kadrom, ali na kraju smo se ipak uspjeli kompletirati i sastaviti respektabilnu momčad za gornji dio ljestvice 2. ŽNL Vukovar. Ipak, odmah na početku doživjeli smo šok jer na noge nam je došla uvijek neugodna momčad iz Pačetina. Sve je izgledalo lijepo po nas i samo nekoliko stotina sekundi dijelilo nas je od prva tri boda, ali su gosti s dva gola u svega tri minute prije kraja uspjeli preokrenuti rezultat u svoju korist i pobijediti 3:4.

Drugo kolo još jedan neočekivani poraz u Sotinu kod novaka u ligi. Gubili smo sredinom drugog poluvremena s čak 5:1. Uspjeli smo se vratiti na samo gol zaostatka, ali ne i više od toga, iako je prilika bilo, ali Šarčevića i Drmića centimetri su djelili do gola za 5:5. Ipak, u sljedećem kolu došli su nam gosti iz Ilačke koje smo svladali visokim rezultatom 6:1. Nadali smo se kako možemo nešto napraviti kod lidera prvenstva iz Bršadina, ali domaćini su ipak bili bolji u završnici i zabijali golove za razliku od nas te su pobijedili 3:0. Bio je to i posljednji poraz žutih u četvrtom

kolu jer sljedeće tri utakmice Rusin će upisati sedam od mogućih devet bodova, što je svakako popravilo dojam nakon lošeg ulaska u prvenstvo. Prvo su, slikovito rečeno, pali gosti iz Lovasa, također nakon jedne burne završnice gdje smo imali sve u svojim rukama, gosti su dali dva gola za poravnanje, ali golom Drmića Rusin je pobijedio 4:3 pred kraj susreta. Nakon toga, ugostili smo momčad Hajduka iz Bapske gdje smo s puno izostanaka došli do boda u jednoj utakmici bez pogodaka. Posljednje kolo igrano je u Tovarniku. Očekivala se jedna nimalo lagana utakmica, ali ipak trojac Alilović, Ivanče-

vić i Kegelj pobrinuli su se da žuti dođu do tri boda i pobjede 1:4.

Spletom ostalih rezultata Rusin je na drugom mjestu prvenstvene ljestvice s deset bodova i učinkom od tri pobjede, isto toliko poraza i jednom podijelom bodova. Bršadin je već odmakao sa stopostotnim učinkom, a ostatak lige borit će se za ostale pozicije. Već u sljedećem broju vidjet ćemo jesu li nogometaši NK Rusina uspjeli sačuvati drugu poziciju i kakvo je stanje na ljestvici, a do tada vas pozdravljamo.

Hrvoje Zagorac

НА ЗДОГАДОВАНЕ

Борис Дорогхази (горватски бранител) (1968 - 1991)

Першого новембра того року наполнел ше 32 длугоки рок од шмерци нашого милого сина и брата Бориса. Наша боль же зме го страцели не зменшуе ше зоз часом, Борис навше остава у наших думкох и молитвох. Здогадованя на його весели ошмих и писню, його любов гу животу непрерывно нас споминаю на чежку утрату з хтору жиєме. Погинул як горватски бранител, дал живот за нашу Горватску. Боль же зме го страцели будзе жиц ведно з нами по конец нашого живота.

Родичи Силвестер и Иринка Дорогхази, и брат Томислав зоз фамелию

